

مقایسه اثر بخشی آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی بر درک مطلب دانش آموزان نارساخوان دختر

مرضیه دهقانی*، دکتر شعله امیری^۱ و دکتر حسین مولوی^۱

پذیرش نهایی: ۸۶/۹/۱۱

تجدید نظر: ۸۶/۷/۲۸

تاریخ دریافت: ۸۶/۵/۳

چکیده

هدف: ن پژوهش به بررسی تأثیر آموزش اسنادی و آموزش راهبرد فراشناختی - اسنادی بر درک مطلب دانش آموزان نارساخوان دختر به چهارم ابتدایی در دبستان: ی منط ۳ آموزش و پرورش اصفهان پرداخته است. **روش:** این پژوهش به شیوه نیمه آزمایشی با طرح پیشتر آزمون پس آزمون با گروه کنترل انجام شد. جامعه مورد مطالعه را همه دانش آموزان نارساخوان دختر پایه چهارم ابتدایی مدارس دولتی شهر اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۸۵ - ۱۳۸۶ تشکیل می داد. نمونه ی پژوهش ۳۰ نفر از دانش آموزان نارساخوان دختر بودند که پس از اجرای آزمون سنجش توانایی خواندن، چک لیست نارساخوانی، آزمون درک مطلب و فرم B آزمون هوشی کتل، براساس دو ملاک نارسایی در خواندن و درک مطلب انتخاب شدند و افراد گروه نمونه به طور تصادفی در سه گروه ۱۰ نفری، دو گروه آزمایشی (آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی) و یک گروه کنترل جایگزین شدند سپس دو گروه آزمون در ۱ جلسه ۴۵ دقیقه ای به مدت یک ماه و نیم تحت آموزش قرار گرفتند و در پایان جلسات، پس از آزمون درک مطلب بر سه گروه انجام گرفت. **یافته ها:** تحلیل و منق اطلاعات دست آمده از نتایج تحلیل کواریانس نشان داد که بین نمونه نمرات پس آزمون درک مطلب سه گروه آموزش اسنادی، آموزش راهبرد فراشناختی - اسنادی و کنترل تفاوت معناداری وجود دارد (۰/۰۰۱ < P). تفاوت میانگینها نشان داد که نمرات پس آزمون درک مطلب گروه آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی از گروه آموزش اسنادی بیشتر بود. **نتیجه گیری:** براساس یافته های بدست آمده، می توان این احتمال را مطرح کرد که آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی در مقایسه با آموزش اسنادی، تأثیر بیشتری بر درک مطلب دانش آموزان نارساخوان داشته است.

واژه های کلیدی: آموزش اسنادی، راهبرد فراشناختی - اسنادی درک مطلب، نارساخوان

- دانشگاه اصفهان

* نویسنده رابط صفهان، دانشگاه اصفهان، دانشکده علوم تربیتی و روانشناختی، ۹۳۲۵۵۸، ۳۱۱۰ (Email: m_dehghani8@yahoo.com)

مقدمه

از جمله مسایلی که در دهه ۱۰۰ مورد توجه پژوهشگران قرار گرفت، ناتوانی یادگیری^۱ است. دانشر آموزان دارای ناتوانی یادگیری، علی‌رغم داشتن محیط آموزشی مناسب و فقدان ضوابط و مقررات آموزشی و آموزشی و نداشتن مشکلات روانی-اجتماعی و با داشتن هوش متوسط قادر به یادگیری در زمینه‌های خاص است و آلاس و لافلین، ۹۷۹، ترجمه منشی طوسی (۱۳۷۶) دانشر آموزی که با عنوان افراد مبتلا به ناتوانی یادگیری^۲ در یک دسته طبقه‌بندی می‌شوند، گروهی ناهمگن و نامتجانس را تشکیل می‌دهند و ویژگی‌های گوناگونی دارند که از مشکلات تحصیلی تا مشکلات اجتماعی و شناختی در تیر راست (کریود و آلزاندرا، ۱۹۹۸).

اصطلاح «ناتوانی یادگیری» معمولاً به دانشر آموزی که به کار می‌رود که مشکلات آنها به طور مستقیم با ناتوانی^۳ و «جسمی» و «ذهنی» ارتباط ندارد، همچون کودکانی که به عنوان کودکان دارای ناتوانی یادگیری قلمداد می‌شوند، عبارت‌اند از کودکانی که دست‌کم، هوش متوسط دارند، و هیچ دلیل آشکری، مشکلات یادگیری را در یادگیری مهارت‌های تحصیلی، تجربه نمی‌کنند (چاردسون، ۱۹۹۲، به نقل از عقیق، ۱۳۸۳).

در مقایسه با سایر ناتوانی‌های یادگیری، ناتوانی یادگیری در خواندن (نارساخ) ۱ درصد بالا می‌رود که به خود اختصاص می‌دهد. در DSM-IV ذکر شده است که به طور تقریبی از هر ۵ مورد ناتوانی یادگیری ۴ مورد آن فقط ناتوانی در خواندن و یا ترکیب این اختلال با اختلال در ریاضیات و یا اختلال در بیان نوشتاری است و شیوع این اختلال در پسران ۳ تا ۴ برابر بیشتر از دختران است (کاپلان و سادوک، ۲۰۰۳، ترجمه رفیعی و سبحانیان، ۱۳۸۲). لرنر (۱۹۹۷) معتقد است که بیشتر دانشر آموزان مبتلا به ناتوانی یادگیری (در حدود ۱۰٪) با مشکلاتی در زمینه خواندن مواجه هستند. درباره شیوع نارساخ^۴ (بانیچ، ۱۹۹۷) معتقد است که نارساخوانی یکی از رایج‌ترین اختلالات تحولی است که تقریباً ۱٪ کودکان را مبتلا می‌کند.

با نگرانی به تاریخچه نارساخ^۵ در می‌یابیم اصطلاحی که به معنی نارساخ^۶ در یک فرد، کار گرفته شده‌اند، بسیار متنوع و گوناگون هستند. بر-ی از محققان و نظریه پردازان اصطلاحات تودیه مانند: عقب‌مانده‌ی، ناتوانی، اختلال یا

مامل را. کاربرد آن در بر ی ز از اصطلاحات برگرفته از پز ش ی مانند 'نارساخ ے' « . ک ی کلمه « استفاده کردن (ے ۲۰۰۲). اصطلاح دیسلکسیا ز دو کلمه ونانی «ys» به معنی بد یا آسیب دیده و «exikon» به معنی کلمات تشکیل شده است. این اصطلاح یکی از رایج ترین اصطلاحاتی است که در مورد کودکان مبتلا به ناتو. ه ی خواندن به کار رفته است. آنچه مهم است این است که اصطلاح نارساخوانی و اصطلاح ناتو ی خودن در واقع یکی هستند. کودکان نارساخوان رشد می در مهارتهای شناخت کلمات و درک متن نوشته شده دارند (نوید ۱۹۹۷). در افرادی که ناتو ی در خواندن دارند، بلندخوانی با تحریف، جان شیر سازی یا حذف اصوات همراه است و خواندن، چه با صدا و چه بدون صدا، با کندی و خطای استنباطی مشخص می شود (کاپلان و سادوک ۲۰۰۳، ترجمه رفیعی و سبحانیان ۱۳۸۲).

کامپی^۹ (۱۹۹۲) نارساخوانی را به صورت یک مشکل مادام العمر در پردازش اطلاعات واج شناختی که شامل رمزگردانی، بازیابی و استفاده از کدهای واج شناختی و وجود نقایصی در تولید گفتار و آگای واج شناختی می شود، تعریف می کند. وی نارساخوانی را مشکل زبانی و مشکل هوشی می داند.

ناتو ی در خواندن، شد ش از سه اختلالات اختصاصی یادنی در حوزه ی گوناگون مانع شرفت تحد ے می شد؛ ز را خواندن، راه دس. ی به داه ے گستردی از اطلاعات است (اکرل و مک ن ۱۹۹۳، ترجمه احدی واه ے ۳۷۶). خواندن، فرندی چیده و عی است که اجی بس. ار متفا ی را در بد می رد (پرز و س^{۱۰} ۱۹۷۸) باربر ۹۹۸، خواندن را فرند تفکر، ارزش. ے، دای تصرس ی ذی ے، استدلال و حل مسله تعرف کرده است.

اکثر مهارت ی خواندن را می توان در طبة ے تحیل کلم^{۱۲} یا مهارت ی درک مطلب^{۱۳} ی داد، با ر حال هدف نه یی خواندن، درک مطلب است (رزوپا، س، ۱۹۷۸).

مورگان و ملکوکس (۲۰۰۰) در تف درک مطلب گفت اند: درک وفهم مطلب به مفهوم دادن به آنچه که فرد می خواند، اطلاق می شو. ک زهد و واریکسون (۱۹۹۹) درک مطلب را به منة فرایندهای راهبردی و تفسیری از پیوندهای بین عقاید متن و عقاید ذهن خواننده می دانند. کلایز (۹۹۱) درک مطلب ر عمل استفاده از دانش و

مهارتهای فرد برای پردازش اطلاعات موجود در متر « تعریف می کند. تأیید تحقيقات گذشته بر آموزش واژه شناسی و مهارت های رمزگشایی در درک مطلب بوده است و به جنبه های شناختی در درک مطلب، کمتر توجه شده است. با گسترش روار شناختی شناختی، تأیید شدی بر جنبه های شناختی در درک مطلب صورت گرفته است (مالون و ماسترو، ۱۹۹۲، به نقل از پاکدامن و همکاران، ۱۳۷۹).

اسونس و اسلاوین (۱۹۹۱) در بن مورد اظهار می کنند که تحقيقات در روان شناسی شناختی، انگراهت مؤلفی فراشناخت^۵ در درک مطلب خواندن است. اصطلاح فراشناخت به آگاهی فرد نسبت به شناخت و فرآیندهای ذهنی و توانایی تنظیم فرآیندهای شناختی می شود (دبو، ۱۹۹۴) و از آن جهت فراشناخت نامیده می شود که معنای ادراک شناختی در مورد شناخت^۶ است (فلاول، ۱۹۸۸، ترجمه ماه، ۱۳۷۷) فراشناختی فراشناختی شناختی، به معرفت شناختی گفته می شود که هر کس درباره نظام شناختی خودش دارد. فراشناخت از جمله راه های معنادار ساختن یادگیری است. فراشناخت که نهی مهارت است و آندادن درباره اندیشه در « خواندن می شود به مهارتی نظارت دارد که در طول یادگیری و آموزش فعال است (شعری نژاد، ۱۳۸۰).

راهبرد های فراشناختی^۷، تدبیرهای هستندی نظارت بر راهبردهای شناختی و هدایت آنها. راهبرد های فراشناختی عمده ر می توان در سه دسته قرار داد:

- راهبرد های برنامه ریزی^۸: شامل تعیین هدف، یادگیری و مطالعه - تحلیل چگونگی برخورد با موضع یادگیری و انتخاب راهبرد های یادگیری می باشد.

- راهبرد های کنترل و نظارت^۹: ارزشی یاد رنده از کار خودی آگاهی یافتن از چگونگی شرف خود؛ مانند نظارت بر توجه به هنگام خواندن یک متن، از خود آگاهی بردن به هنگام مطالعه.

- راهبرد های نظردی^{۱۰}: راهبردها، باعث انعطاف پذیری در رفتار یاد رنده می شوند و به او کمک می کنند تا هر زمان که برایش ضرورت داشته باشد روش و سبک یادگیری خود را تغییر دهد (دبو، ۱۳۸۰).

برنامه ریزی، نظارت و نظردی، سه مهارت اساسی هستند که به ما اجازه می دهند دانش فراشناختی را، برای تنظیم تفکر و یادگیری، کاربردیم (وولفولک، ۲۰۰۱).

ی از دلایلی که محققان به مطالعه فراشناخت پرداخته‌اند، این است که توانایی فراشناختی، کاربرد بسیاری در مسائل آموزشی، از جمله خواندن افته است. معلوم شده است افرادی که رخواندن دچار مشکل هستند، در بسیاری از جنبه‌های خواندن، دستی‌نقص فراشناختی هستند (کرک^{۲۱} ۱۹۸۲ به نقل از فلاول ۱۹۸۸ ترجمه ماه ۳۷۷). نتایج تحقیقات (استیونس و اسلاوین ۹۹۱) در روارشناسی شناسایی نشان می‌دهد که کودکانی که در درک مطلب ضعیف هستند، آگاهی لازم را در مورد اهداف، راهبردها و ویژگی‌های تکلیف ندارند و نکته مهم‌تر آنکه در صورت داشتن برنامه آگاهی، می‌توانند بر به کارگیری آنها نظارت کنند.

با این‌دگام، بسیاری از محققان به طرح برنامه‌های آموزشی مبتنی بر آموزش راهبرد فراشناختی که مستلزم درک مطلب خواندنی مؤثر است، پرداخته‌اند. بر اساس تحقیقات محققان از جمله ملوث ۹۹۰؛ تیلور و فریه ۹۹۲؛ کینون و واراس ۹۹۵؛ متولی، ۳۷۶؛ پاکدامن ساوجی ۱۳۷۹، تأثیرات آموزش این راهبردها را بر درک مطلب دانش‌آموزان مورد بررسی قرار دادند و بری دیگرمانند، پالینسکار و براون^۲، ۹۸۴؛ گراوس^۳ ۹۸۶؛ اوشیا و اوشیا^۴ ۱۹۹۴ هر سه مورد به نقل از پاکدامن ساوجی (۱۳۷۹) تأثیرات آموزش راهبرد فراشناختی را به‌طور ویژه بر روی افراد مبتلا به مشکلات خواندن و درک مطلب بررسی کردند.

قبل از آنکه به بررسی تأثیرات راهبرد فراشناختی بر درک مطلب دانش‌آموزان نارساخوان بپردازیم، لازم است توضیح مختصری در مورد آموزش اسنادی^{۲۵} داده شود. از آنجا که بسیاری از مشکلات دانش‌آموزان نارساخوان از ناآگاهی از راهبردهای فراشناختی و همچنین ناسناد غلط، ناشی می‌شود (کله و چان^۶ ۱۹۹۰، ترجمه ماه ۳۷۲)، در این پژوهش، تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی همراه با آموزش اسنادی، بررسی شده است. آموزش اسنادی، یکی از فنون آموزش شناسایی و فراشناختی است که به صورت رایجی مداخله‌ای باهدف رفع مشکلات یادگیری دانش‌آموزان در یادگیری، از نظر اسنادی^{۲۷} در باب اثربخشی، نسبت می‌گیرد. این رویکرد، به تحلیل فرآیند اسنادی دانش‌آموزان در مورد موفقیت و شکست آنها، رتکلیف مدرس می‌پردازد (برنر^۸ ۱۹۸۴ به نقل از کله و چان ۱۹۹۰، ترجمه ماه، ۳۷۲).

هدف آموزش اسنادی، تیزر سبک اسناد نامطلوب دانش‌آموان است؛ بدن معنی که دانش‌آمو می‌که شکست خود را به تویی کم خود نسبت می‌دهند. آموزندگان اسنادی نامطلوب خود را تیزر دهند؛ بدن می‌که شکست را به فقدان تلاش و موفقیت را به تلاش می‌نسبت دهند. در حقیقت بن‌آموزش، بد درک واقع‌بینانه از تویی فرد به او بدهد (ماتسون، ۱۹۹۸).

بد به بن‌نکته توجه کرد که اسناد موفقیت به تویی، عزت نفس را افزایش می‌دهد و انتظار می‌ی را در فرد، بی‌لیل به موفقیت بی‌باید جاد می‌کند و بن‌احتمال را افزایش می‌دهد که دانش‌آموز، با تک‌فبعی باشور و علاقه‌ش می‌برخورد کند؛ در می‌که اسناد شکست به عدم تلاش، هر چند با وضاحت می‌در ارتباط است، اما در فرد انگیزشی بی‌تلاش بیشتر در کوشش بی‌بعی به وجود می‌آورد. بر اساس تحلیل فوق، فرض بر بن‌است که تیزر در ادراک بی‌عی نامناسب دانش‌آموان از موفقیت و شکست، عملکرد تحصیلی آنان را بهبود می‌بخشد (۱۳۷۳).

بورکوویچ^{۲۹} و کارانش (۹۸۸، به نقل از کله وچان، ۹۹۰) نقش فرندی فراشناختی و اسنادی بی‌را در عملکرد خواندن مطالعه کردند تا مداخله بی‌درمان ضعف در فهم خواندن، مورد آزمون قرار دهند. به بی‌از دانش‌آموان نه تنها چگویی انجام تک‌ف مربوط به خواندن، آموزش داده شد، بلکه آنان تشویق شدند موفقیت خود را ز به تلاش‌شان نسبت دهند؛ بن‌شاگردان در مقیسه با کسی که تنها در ز نه راهبردی خواندن اسنادها آموزش دیده بودند، طور چشمی عملکرد بهی داشتند (ترجمه ماهر ۳۷۲). همچون چان (۲۰۰۱) تأثیر آموزش راهبردی درک و فهم خواندن همراه با آموزش اسنادی را بررسی کرد؛ در بن‌تحقیق ۴۰ نفر خواننده ضعف شرکت کردند؛ آنها به طور تصادفی در بی‌از چهار موفقیت آزمون، شامل تریبات متفاوت از آموزش راهبردی و آموزش اسنادی، قرار گرفتند. نتیجه تحقیق نشان داد که گروه آموزش راهبردها در مقیسه با گروه کنترل آموزش نداشتند و گروه آموزش راهبردها همراه با آموزش اسناد، در مقیسه با گروه آموزش راهبردها، عملکرد بهی در درک و فهم داشتند.

درسون^{۳۰} (۱۹۸۳) معتقد است که تیزر و ادلاح سبک اسنادی، اراد،

می‌توان در آن زه و عملکرد آنها، تیر جاد کرد، . ی از طر ق آموزش دادن به افراد در ز . ء اسناد شکست به عوامل ت . پذیر مانند فقدان تلاش راهبرد ض ف ا غلط، می‌توان سطوح بالا ی از آن. زه را جاد کرد (ها ی و ی ۱۹۸۸).

در ران ز پژوهن یی در مورد تأثیر راهبرد ی فراشنا- ی و همچن آموزش اسن ی بر عملکرد تحه ی گروه ی گوناگون دانشر آمو ان انجام شده است که فقط به چند نونه از آنها اشاره ی شود:

پاکدامن ساو ی (۱۳۷۹)، تأثیر آموزش راهبرد ی فراشنا- ی را بر درک مطلب دانشر آمو ان با مشکل درک خواندن، مورد برر ی قرار داد که ن یج: نشان دهنه ء تأثیر مثبت راهبرد ی فراشنا- ی بر درک مطلب آرمود ی گروه آزم ش بود. لازم به ذکر است که در ن پژوهش کودکان نارساخوان، مورد نظر ستنند و تأ د بر کود ی است که صرفاً در درک مطلب ض ف هستند. پژوه ی دگر راعه ی (۳۸۳) در ز . ء تأثیر آموزش راهبرد ی فراشنا- ی بر عملکرد خواندن دانشر آمو ان نارساخوان پسر در پایه ی چهارم و پنجم ابتدایی شهر ه دان انجام داده است؛ یافته ی ی نشان دا ه است که آموزش راهبردهای فراشناختی بر عملکرد خواندن دانشر آمو ان نارساخوان، تأثیر مثبت داشته و منجر به کاهش اشکالات خواندن در آنان شده است و اما در ز . ء برر ی سبک اسناد دانشر آمو ان و باز آم ی اسن ی، د بت الل ی (۳۷۳) پژوهن ی تحت عنوان برر ی سبک اسناد دانشر آمو ان با توجه به موفق ت و شکست تحص ی و چند بت بر اساس مدل درماند ی آموخته شد «انجام داده است. نموه ء تحن ی ق ی، ۱۳۴ دانشر آمو ان سال دوم راهن یی بودند که د ی موفق بت دانشر آمو ان با معدل بالا) و شکست تحه ی (شر آمو ان با سابقه مرد ی) بودند. ان. محقق تلاش کرده است که سبک اسناد آنها را با رشننامه ثبت اسن ی کودک (ASQ) ^{۳۱} برر ی کند. فرد ی ن پژوهش عمدتاً تید شدند و محقق ن ج ی ی ی کند که تین دانشر آمو ان شکسن خورده به سبک تین افسرد و رن ک تراست. محمد ی (۱۳۷۸) پژوهن ی که با عنوان شناخت سبک ی اسن ی دانشر آمو ان موفق و ناموفق دوره راهن یی شهر تهران و باز آم ی اسن ی دانشر آمو ان ناموفق «انجام داد، ن جه گرفت که دانشر آمو ان ناموفه، شکست خود را به عوامل درو ی و باثبات نسبت می‌دهند و آموزش اسن ی به ن گروه از دانشر آمو ان باعث تیر سبک اسن ی و درن جه بهبود

عملکرد ناهنجاری آنان، به طوری خلاصه‌ای از پژوهش‌های انجام شده در زمینه اثربخشی راهبردهای فراشناختی و آموزش‌اسنی با یکدیگر همسو و نشان‌دهنده تأثیر مثبت بین‌آموزدها بر عملکرد تحصیلی و یادگیری دانش‌آموزان در زمینه‌های مختلف هستند.

هدف اصلی این پژوهش، مقایسه اثربخشی دو روش آموزش‌اسنی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنی بر درک مطلب دانش‌آموزان نارساخوان پایه چهارم ابتدایی است.

روش

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری این پژوهش را هفتاد دانش‌آموز نارساخوان دختر پایه چهارم ابتدایی مدارس دولتی شهر اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۸۵-۸۶ تشکیل داده بودند. بی‌نمونه‌ای، روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای به کار گرفته شد؛ در مرحله نخست، از نوکیلی پنج‌گانه آموزش و پرورش شهر اصفهان، نام‌های ۳۱۰ صورت‌تصادفی انتخاب و در مرحله دوم از بین مدارس ابتدایی نام‌های ۳۱۰ اصفهان ۱۰ مدرسه و در هر مدرسه یک کلاس بی‌مطالعه تعیین شد؛ بی‌نمونه مورد نظر از بین دانش‌آموزان دختر پایه چهارم نام‌های ۳۴۰ نفر بودند، معلمان ۵۰ دانش‌آموز مشکوک به نارساختگی، را شناسایی کرد؛ در مرحله بعد از بین ۵۰ نفر، آزمون خواندن گرفته شد. پس از اجرای آزمون، تعداد ۳۰ نفر از آنها نارسان خوان، تشخیص داده شدند و در نهایت پیش‌آزمون درک مطلب خواندن بر روی ۳۰ نفر اجرا شد که همه آنها در درک مطلب، نمونه‌های برتر از حد متوسط، گرفتند و سپس به سه گروه تجزیه‌گاری تصادفی، در سه گروه ۱۰ نفری (دو گروه آزمایش و یک گروه کنترل) قرار گرفتند.

ابزار

۱- چک‌ست نارساختگی: این چک‌ست، ابزار غربالگری است که بی‌دانش‌آموزان مشکوک به نارساختگی به کار می‌رود و در یک اختلالات یادگیری سازمان آموزش و پرورش طراحی شده است. این فرد ۱۴ مورد دارد که معلم کلاس

مربوط آنها را تکمیل می‌کند و هرگاه در هر یک از فرجه‌های دانش‌آموزی شش مورد علامت زده شود، آن دانش‌آموز مشکوک به نارسایی شناخته می‌شود و بدین ارزیابی دقیق‌تر به مراحل بعدی، ارجاع داده می‌شود.

۴- فرم سنجش توانایی خواندن (آزمون خواندن): این فرد، می‌تواند که عقوبت ۱۳۸۳) آن را تدوین کرده و بر اساس میزان اشتباهی فرد در خواندن، نمونه‌ای تعیین می‌شود که نمرات در داده‌ها ۰ تا ۱۰۰ قرار می‌گیرد و دانش‌آموزی که در خواندن متن، ۲۵ کلمه (۲۵ درصد) را اشتباه بخواند، نارساخوان شناخته می‌شود؛ بنابراین در این پژوهش، دانش‌آموزان، میزان اشتباهی خواندن کودکان است. متن انتخاب شده در چندین نفر از آموزگاران با سابقه و مجرب که در پایه چهارم ابتدایی تدریس داشت‌اند، مطالعه و بررسی کردند و از نظر رایج‌ترین معنایی و صرفی تعیین شد. پدیده‌ها و ضوابط قابل اعتماد آزمون، به روش بازآزمایی به فاصله دو هفته ۰،۳ محاسبه شد.

۵- آزمون ترکیب مطلب خواندن: آزمون درک مطلب مورد استفاده در این تحقیق، بخشی از آزمون‌هایی است که مهرنژاد (۱۳۷۸) تدوین کرده است؛ آزمون شامل ۳ متن کوتاه داس (هک در حدود ۱۰۰ کلمه) است که از هر متن ۴ سؤال تشخیصی استخراج شده است و در مجموع، آزمون‌هایی به ۱۲ سؤال در این آزمون پاسخ می‌دهد. این آزمون در کل ۱۸ نمره و پاسخ هر سؤال ۱ نمره دارد. بدین ترتیب، آزمون‌های آزمون، اعتبار آزمون از طریق اعتبار محتوایی و با استفاده از نظر متخصصان، به دست آمده و ضوابط قابل اعتماد آزمون با استفاده از روش بازآزمایی - به فاصله دو هفته - مجدداً محاسبه شده است (پاکدامن ساوجی ۱۳۷۹).

۶- آزمون هوش کتل (فرم B): زنون وابسته به فرهنگ کتل، آزمون ترکیبی است که از ۴ خرده‌آزمون (آزمون فنی) تشکیل شده و سؤالات در هر خرده‌آزمون بر حسب درجه دشواری تنظیم شده است؛ بنابراین، آزمون شامل ۴۶ سؤال است که آزمون‌هایی به پاسخ هر سؤال را از این گنجانده می‌شود. پاسخ صحیح به هر سؤال یک امتیاز مثبت دارد و پاسخ غلط، نمره‌ای ندارد. ضوابط هوشی هر فرد با استفاده از جدول هنجارشده ضوابط هوشی به دست می‌آید؛ بدین ترتیب که در محور عمودی جدول، نمره آزمون‌های و در محور عمودی سن او را درج می‌کنند و محل تلاقی این دو ضوابط هوشی و ضوابط آزمون‌ها، واحد بود. بدین آزمون‌های کودکان مدارس ابتدایی

معادل $P < 0.01$) برورد شده است (جوکار ۱۳۷۲).

(پرسشنامه و اثرات اجتماعی شناختی: پرسشنامه را محقق تنظیم کرده است و از طریق آن اطلاعاتی نظیر معدل، نمرات فارسی، املاء، انشاء، شغل والدین، تحصیلات والدین، تعداد فرزندان خانواده و وضعیت اجتماعی - اقتصادی آزمودنی‌ها کسب می‌شود.

روش اجرا

این پژوهش به روش نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمونی پس‌آزمون با گروه کنترل انجام شده است. در این پژوهش به منظور برقراری رابطه معنی‌دار، آزمودنی‌ها به طور تصادفی انتخاب و به طور تصادفی در گروه‌های آزمایش و کنترل قرار گرفتند و اثر سبب‌مندی‌ها، مانند هوش تمام‌آزمودنی‌ها، هوش متوسط بودند و دیان‌ها نیز بهره‌های ۹۶ و دانه به‌دو هوشی ۸۹ تا ۱۱۴ بود، جنس (دختر)، پایه تحصیلی (چهارم ابتدایی)، سن تقریبی (بین ۹ سال و ۶ ماه تا ۱۰ سال و ۶ ماه)، زبان (فارسی) کنترل شده است. سپس در گروه‌های آزمایش به ترتیب تحت تأثیر متغیر مستقل یعنی آموزش اسنایی و آموزش راهبردی فراشناختی - اسنایی قرار گرفتند. این آموزش‌ها به مدت ۸ جلسه، دوبار در هفته به مدت ۴۵ دقیقه و به صورت گروهی داده شد. گروه کنترل در این مدت، از هیچ‌گونه آموزشی استفاده نکرد. پس از پایان جلسات آموزشی، پس‌آزمون درک مطلب برای همه آزمودنی‌های گروه‌های آزمایش و کنترل اجرا شد.

ساختار جلسات آموزشی راهبردی فراشناختی عبارت بود از: جلسه اول: آموزش تعیین اهداف خواندن؛ جلسه دوم: آموزش تمرکز توجه؛ جلسه سوم: آموزش شرحی متن و خط‌کشدن؛ مطالب - جلسه چهارم: آموزش ادداشت‌برداری؛ جلسه پنجم: آموزش خلاصه‌کردن؛ جلسه ششم: آموزش سؤال‌کردن و خودپرسش؛ جلسه هفتم: آموزش راهبردی خودتنظیمی؛ جلسه هشتم: آموزش مرور مجدد متون.

ساختار جلسات آموزشی اسنایی عبارت بود از: جلسه اول و دوم: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم اسناد و معنی اسناد؛ جلسه سوم: اسناد دروی روی‌دادی مثبت؛ جلسه چهارم: اسناد دروی روی‌دادی منفی؛ جلسه پنجم: اسناد پدیدار روی‌دادی مثبت؛ جلسه ششم: اسناد پدیدار روی‌دادی منفی؛ جلسه هفتم: اسناد روی‌دادی مثبت؛ جلسه هشتم: اسناد اختصاصی روی‌دادی منفی.

لازم به ذکر است که در گروه زده می آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی، تری از دو آموزش راهبردی فراشناختی و آموزش اسنادی به طور همزمان، به آزمودنیها داده شد.

به منظور تحلیل داده‌ها از آزمون، انحراف معیار و واریانس استفاده شد. در سطح آماره تنبلی از تحلیل کواریانس همراه با آزمون SD (روش کمترین تفاوت معنادار) استفاده شد و نرم افزار مورد استفاده SPSS بود.

یافته‌ها

برای بررسی تأثیر آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی بر درک مطلب دانش آموزان نارساخوان، از روش تحلیل کواریانس استفاده شد. در پیش‌آزمون درک مطلب خواندن، بین گروهی آزمایش و کنترل تفاوت معناداری بین میانگینها دیده نشد (جدول ۱). اما پس از آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی به گروهی آزمایش، در میانگین نمران پس‌آزمون درک مطلب دو گروه آزمایش، تفاوت دیده شد که بیانگر افزایش درک مطلب گروهی آزمایش و از نظر آماری معنادار است (جدول ۲).

جدول ۱- میانگین و انحراف معیار توانایی درک مطلب گروههای آزمایش و کنترل در پیش‌آزمون درک مطلب خواندن

انحراف معیار	میانگین	شاخص
		گروه
۱۰۷	۵۱۵	آموزش اسنادی
۱۰۳	۶۰۵	آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی
۱۰۵	۴۱۵	کنترل

نتایج تحلیل کواریانس تأثیر عضویت گروهی بر نمران پس‌آزمون درک مطلب در جدول ۳ ارائه شده است. در این تحلیل، متغیرهای پیش‌آزمون درک مطلب، معدل و نمره فارسی به دلیل همبستگی با پس‌آزمون درک مطلب کنترل شده است؛ یعنی

اثر آنها از روی نمرات پس از آزمون برداشته شد، سپس گروهها با توجه به نمرات باقی مانده مقایسه شدند.

جدول ۲- میانگین و انحراف معیار توانایی درک مطلب گروههای آزمایش و کنترل در پس آزمون درک مطلب خواندن قبل از کنترل متغیرهای مداخله‌گر

گروه	شاخص	میانگین	انحراف معیار
آموزش اسنادی		۷٫۰	۱٫۱۳
آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی		۹٫۰	۱٫۱۲
کنترل		۴٫۱۵	۱٫۱۷

فرضیه ۱: آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نمرات درک مطلب را در دو گروه آزمایش آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نسبت به گروه کنترل افزایش می‌دهد. چنانکه در جدول ۳ مشاهده می‌شود تفاوت بین سه گروه معنادار است ($p < 0.05$)؛ بنابراین فرضیه ۱ تایید می‌شود و زان تأثیر آن ۷۴ درصد و توان آه ی آن برابر با ۱ است.

جدول ۳- خلاصه نتایج تحلیل کواریانس مربوط به تأثیر عضویت گروهی بر نمرات پس آزمون درک مطلب

شاخص منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات (واریانس)	ضریب F	معناداری	میزان تفاوت	توان آماری
پیش آزمون	۲۶۱۸۵	۱	۲۶۱۸۵	۵۴٫۶۸	۰	۰٫۹۶	۱
معدل	۰٫۱۶	۱	۰٫۱۶	۰٫۳۳	۰٫۱۵۶	۰٫۰۱	۰٫۵۴
فاری	۰٫۰۲	۱	۰٫۰۲	۰٫۰۴	۰٫۱۵۱	۰	۰٫۵۰
گروه	۳۴۰۴۲	۲	۱۷۰۷۱	۳۵٫۳۹	۰	۰٫۴۷	۱

نتیجه مقایسه‌ی زوجی تعریفی بازمون LSD در جدول ۴ ارائه شده است. فرضیه ۲: آموزش اسنادی، نمرات درک مطلب را در گروه آزمایش آموزش

اسنادی نسبت به گروه کنترل افزایش می دهد. چنانکه در جدول ۴ مشاهده می شود تفاوت بین دو گروه معنادار ($p < 0.01$) و زان تأثیر آن ۲۷ درصد است. فرضیه فرعی ۱ - آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نمرات درک مطلب را در گروه آزمایش آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نسبت به گروه کنترل افزایش می دهد. چنانکه در جدول ۴ مشاهده می شود تفاوت بین دو گروه معنادار ($p < 0.01$) و زان تأثیر آن ۷۳ درصد است.

فرضیه فرعی ۲ - آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نمرات درک مطلب را در گروه آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نسبت به گروه آموزش اسنادی افزایش می دهد (آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نسبت به آموزش اسنادی تأثیر بیشتری بر درک مطلب دانش آموزان نارسا خوان داشته است). چنانکه در جدول ۴ مشاهده می شود تفاوت بین دو گروه معنادار است ($p < 0.01$).

جدول ۴- خلاصه نتایج مقایسه‌های زوجی میانگینهای پس‌آزمون درک مطلب گروههای نمونه

میزان تأثیر	معناداری	تفاوت میانگین	میانگین آموزش راهبردهای فراشناختی- اسنادی	میانگین آموزش اسنادی	مقایسه گروهها
-	۰	-۱/۶۴۳	۸/۷۱۷	۷/۰۷۴	آموزش اسنادی آموزش راهبردهای فراشناختی- اسنادی
۰/۳۷۴	۰/۰۰۱	۱/۴۱۶	-	۷/۰۷۴	آموزش اسنادی کنترل
۰/۷۳۸	۰	۳/۰۵۹	۸/۷۱۷	-	آموزش راهبردهای فراشناختی- اسنادی کنترل

بحث و نتیجه‌گیری

نتیجه تحقیق حاضر نشان داد که بین میانگین نمرات پس‌آزمون درک مطلب آزمودنی‌ها در سه گروه آموزش اسنادی، آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی و کنترل تفاوت معنادار وجود دارد؛ یعنی هر دو روش فوق در افزایش درک مطلب کودکان نارسا خوان تأثیر دارد.

نتیجه دست آمده به وضوح نشان می دهد که بین راهبردها را می توان به دانش آموزان نارساخوان آموزش داد. بنابراین نتایج با افت پیوسته و برآون ۹۸۴،

گراوسر (۱۹۸۶) و اوژا و اوژا (۱۹۹۴) م ی بر تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی و با نتیجه بورکووی و مکارانش (۹۸۸) و چان (۲۰۰۱)، م ی بر تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی - آموزش اسنادی و با نتیجه لرو و برکمان (۱۹۹۵)، به نقل از محمی (۳۷۸)، چان و ک (۲۰۰۲)، ورسترنگ (۲۰۰۴)، دیت (۱۳۷۳)، محمی (۳۷۸) م ی بر تأثیر آموزش اسنادی بر بهبود عملکرد تحصیلی گروهی مختلف دانش آموزان، همخ می دارد.

نتیجه س ی زوی تع ی با آزمون LSD در جدول ۴ نشان داد که بین نمرات پسر آزمون درک مطلب آزمودنی ی گروه آموزش اسنادی و کنترل تفاوت معنادار وجود دارد و میزان تأثیر اسنادی آن ۳۷ درصد است؛ م ی ۳۷ درصد واریانس تفاوتی فری در نمرات م مانده ن ی از آموزش اسنادی است. نتیجه دست آمده مانگر م مطلب است که آموزش اسنادی منجر به تغییر سبک اسناد دانش آموزان می شود؛ بدین م ی که دانش آموزان شکست خود را به عدم تلاش می و عوامل م ی و ناچار سبب م دهند و در م ابندی م رسدن به موفقیت م ی تلاش م ی کنند؛ بنابراین به تومی خود اعتماد بیشتری پیدا م کنند. نتیجه س ی زوی پیرو با آزمون LSD در جدول ۴ نشان م دهد که بین نمرات پسر آزمون درک مطلب آزمودنی ی گروه آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی و کنترل تفاوت معنادار وجود دارد و میزان تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی ۷۳ درصد است؛ م ی ۷۳ درصد واریانس نمرات م مانده ن ی از آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی است. با توجه به نتیجه دست آمده م ی توان نتیجه گرفت که آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی منجر به افزایش دانش آموزان از راهبردهای مؤثر در افزایش درک مطلب م شود و همچن م باعث م شود تا دانش آموزان عملکرد م ف خود را از عدم توانی م به عدم استفاده از راهبردهای فراشناختی نسبت دهند. نتیجه س ی زوجی تع ی با آزمون LSD در جدول ۴ نشان داد که بین نمرات پسر آزمون درک مطلب آزمودنی ی گروه آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی تفاوت معنادار وجود دارد (۰۰۱ < p). نتیجه فوق نشان م دهد که آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی در مقایسه با آموزش اسنادی، بر درک مطلب دانش آموزان نارساخوان، تأثیر م ی دارد.

به طور خلاصه نتایج دست آمده در این پژوهش نقش مهمی را که نظریه یادگیری راهبردی در آموزش اسنادی و راهبردی فراشناختی استناد می‌دهند، مورد حمایت قرار می‌دهد؛ آموزش روشها و فنون خواندن از قبیل مرور سطحی، اداداشت برداری، خط کشیدن، مطالب، خلاصه کردن، منجر به افزایش دانش و کنترل فراشناختی دانش آموزان به هنگام خواندن می‌شود. تحول مهارتهای فراشناختی باعث می‌شود که افراد پیشرفت و موفقیت در یادگیری را به خودشان نسبت دهند و آن را ناشی از تلاش و آگاهی خود بدانند و در نتیجه اعتماد به نفس و اطمینان به خود در آنان افزایش یابد. در موقعیت آزمایشی، دانش فراشناختی دانش آموزان افزایش می‌یابد و دانش آموزان یاد می‌گیرند که چگونه فعالیت خواندن خود را برنامه ریزی، نظارت و تنظیم کنند. به این ترتیب یک خواننده خوب از منظور و هدف خواندن آگاه می‌شود و سرعت و روش خواندن خود را هماهنگ و متناسب با مواد خواندنی تغییر می‌دهد و انعطاف پذیری دارد. آموزش راهبردهای فراشناختی دانش آموزان را از خوانندگی منفعل، به صورت خوانندگی فعال در می‌آورد که در تعامل فعال با متن قرار می‌گیرند و در نتیجه استفاده از راهبردها به هنگام خواندن، درک مطلب آنان بهبود می‌یابد (رید ۲۰۰۳). با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود که اولاً اثربخشی آموزش راهبردهای فراشناختی و اسنادی بر درک مطلب گروهی مختلف دانش آموزان در سطوح دبلی و کلاسی متفاوت و دیگر نقاط کشور، بررسی شود؛ ثانیاً، بررسی دقیق‌تر عملکرد همه آزمودنیها، با طرح مطالعه تک آزموی، عملکرد فرد فرد آزمودنیها، مورد توجه قرار گیرد؛ ثالثاً، بررسی دقیق اثر آموزش راهبردی فراشناختی، هر یک از راهبردها و فنون، طور ویژه در مطالعه جداگانها، بررسی شود؛ رابعاً چندین پژوهش‌های سراسری گروهی با ناتی یادگیری از صورت فرد و نه تیمت‌نکه ساخت و هنجاریه‌ی آزمون درک مطلب، گروهی و تیمتی مختلف انجام پذیرد.

عدم دسترسی به یک ابزار هنجاری شده‌ی در زمینه خواندن و درک مطلب خواندن عدم همگونی بری از آزمودنیها، به عنوان مثال، جایی نگرفتن برنامه آموزشی و عدم انجام به موقع تکالیف، که می‌نماید تعداد جلسات آموزش راهبردی فراشناختی - اسنادی به علت محدودیت زمان، از جمله محدودیتهایی بود که در اجرای این پژوهش وجود داشت.

یادداشتها

1) learning disorders	2) Wallace & Laughlin
3) Richardson	4) dyslexia
5) Kaplan & Sadock	6) Lerner
7) Banich	8) Nevide
9) Kamhi	10) Dockrell & Macshaine
11) Myers & Paris	12) word analysis
13) comprehension	14) Malone & Mastropieri
15) metacognition	16) Flavell
17) metacognitive strategies	18) planning
19) monitoring	20) regulating
21) Baker	22) Palinscar & Brown
23) Graves	24) O'shea & O'shea
25) attributional training	26) Cole & Chan
27) casual	28) Weiner
29) Brokowski	30) Anderson
31) child attributional style questionnaire	32) Miller & Brickman
33) single - subject	

منابع

- احمدی، حدیث (۱۳۷۳). بررسی اسنادی در دانشجو، دختر و پسر مرکز تربیت معلم مشهد. پان نامه کارشنا، ارشد چاپ نشده. دانشکده روان‌شناختی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران.
- پاکدامن ساوی، آذر (۱۳۷۹). تأثیر آموزش، هبردهای فراشناختی بر درک مطلب دانش‌آموزان با مشکل درک خواندن. پان نامه کارشنا، ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناختی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران.
- جوکار، بهرام (۱۳۷۲). هنجار، می‌ماند اسر ۲ آزمون هوایی نایسته به فرهنگ کتب‌های کودکان مدارس ابتدایی شهر شیراز. پان نامه کارشنا، ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شیراز.
- داکرال، سیمین، امین (۱۳۷۶). ردک‌های شناختی به مشکلات یادگیری کودکان، ترجمه عبدالجواد احدی و محمود اسدی تهران: انتشارات رشد.
- درف، سید اکبر (۱۳۸۰). روانشناختی پرورشی. تهران: انتشارات آگاه.
- شعری نژاد، سید اکبر (۱۳۸۰). نگارنده روانشناختی آموختن، روانشناختی تغییر رفتار. تهران: نشر بخش.
- فلاول، جان، ایچ (۱۳۷۷). رشد شناختی. ترجمه فرهاد ماهر. تهران: انتشارات رشد.
- کاپلان، هرالد سادوک، بی.ا. (۱۳۸۲). خلاصه روانپزشکی علوم رفتاری - روانپزشکی (جلد سوم). ترجمه حسن رفیعی و خسرو سبحانیان. تهران: انتشارات ارجمند.

کله، تتر: چان، ورنه (۱۳۷۲). روش و راهبردها در ترم و تربیت کودکان استثنایی. ترجمه فرهاد ماهر. تهران: نشر قومس.

منه، دد محمد (۱۳۷۶). برررسی تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی بر خواندن، درک مطلب و سرعت ادای دانش آموزان کلاس اول در سنی دخترانه شهرستان فردوس. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.

محمدی، بهار (۱۳۷۸). شناخت سبک‌های اسنادی دانش آموزان دختر موفق و ناموفق دوره هفتم به شهر تهران و بازآموزی اسنادی دانش آموزان دختر ناموفق. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.

مهرنژاد هده (۱۳۷۸). برررسی ارتباط و نقش فراشناخت در درک مطلب خواندن دانش آموزان دختر پایه پنجم ابتدایی و سوم راهنمایی. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران.

والاس، میکلایف، میکی (۱۳۷۶). ناتوانی ادای مفاهیم و اثرها ترجمه محمدتقی منی طوسی. مشهد: آستان قدس رضوی.

دبیت‌الدی، دد محمد (۱۳۷۳). برررسی سبک اسناد دانش آموزان با توجه به موفقیت و شکست تحصیلی و جنبه‌های براساس اسناد درمانی آموخته شده. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تربیت معلم.

عقیقه، ابوالقاسم (۱۳۸۳). تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی بر بهبود عملکرد خواندن دانش آموزان نارساخوان پسر پایه چهارم و پنجم ابتدایی شهر همدان، رساله دکتری چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.

- Banich, M.T. (1997). *Neuropsychology, The neural Bases of Mental Function*. New York: Houghton Mifflin.
- Barber, P.J. (1998). *Applied Cognitive Psychology*. London: Routledge.
- Chan, L.K.S. (2001). Combined strategy and attributional training for seventh grade average and poor readers. *Journal of Research in Reading*. 19,111-127.
- Chapin, M., & Dyke, D.G. (2002). Persistence in Children's reading behavior as a function of length and attribution retraining. *Journal of Abnormal Psychology*. 85,511-515.
- Dembo, M.H. (1994). *Applying Educational Psychology* (5th ed.). New York: Longman.
- Forsterling, F. (2004). Attributional Retraining. *Journal of Educational Psychology*. 41,82-262.
- Harvey, J.H., & Weary, G. (1988). Current issues in attribution theory and research. *Annual Reviews Psychology*. 34, 427- 459.

- Kamhi, E.A. (1992). *How to Increase Reading Ability*, 6th ed. New York: Mckay.
- Kelly, B. (2002). Dyslexia/Reading difficulty: Reassessing the evidence for a developmental model. *Educational Research*. 40, 3-13.
- Kinnunen, R., & Vauras, M. (1995). Comprehension and the level of comprehension in high-and low achieving primary school children's reading. *Learning and Instruction*. 5, 143-165.
- Klein, M.L. (1991). *Teaching Reading in the Elementary Grades*. Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Koppenhaver, D.A., & Erickson, K.A. (1999). Constructing meaning via reciprocal teaching. *Reading Research and Instruction*, 38, 169-180.
- Krayenood, C.V., & Elkins, J. (1998). *Learning Difficulties Educating Children with Special Needs*. New York: Prentice Hall.
- Lerner, J. (1997). *Learning Disabilities*. New York: Houghton Mifflin.
- Matson, B. (1998). *An Attributional Theory of Emotion and Motivation*. New York: Springer-Verlag.
- Meloth, M.S. (1990). Changing in poor reader's knowledge of cognition and the association of knowledge of cognition with regulation of cognition and reading comprehension. *Journal of Educational Psychology*. 82, 792-798.
- Morgan, A., & Wilcox, B.R. (2000). Effect of difficulty levels on second-grade delayed readers. *The Journal of Educational Research*. 94, 113-119.
- Myers, M. & Paris, S.C. (1978). Children's metacognition knowledge about reading. *Journal of Educational Psychology*, 7, 680-690.
- Nevide, J.S. (1997). *Abnormal Psychology, in a Changing World*. New Jersey: Prentice Hall.
- Reid, G. (2003). *Metacognitive Strategy Instruction, Exceptional Children*, 53, 118-124.
- Stevens, R.J., & Slavin, R.E. (1991). The effect of cooperative learning and direct instruction in reading comprehension strategies on main idea identification. *Journal of Educational Psychology*. 83, 8-16.
- Taylor, B.M., & Frye, B.J. (1992). Comprehension strategy instruction in the intermediate grades. *Reading Research and Instruction*. 32, 39-48.
- Woolfolk, A.E. (2001). *Educational Psychology*, 5th ed. USA: Allyn and Bacon.